

УДК 177.61.

В.Е. Туренко, канд. філос. наук

ЕРОТ В ДАВНЬОГРЕЦЬКІЙ ТРАДИЦІЇ: ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ФІЛОСОФІЇ ТА МІФОЛОГІЇ

В статті на основі образу Ерота висвітлюється взаємодія філософії та міфології в давньогрецькій традиції. Доводиться, що міфологічне тлумачення природи даного божества, його характеру, поведінки імпліцитно має філософський підтекст. Обґрунтовується теза, що неоднозначне вирішення питання походження Ероту свідчить не лише про різні міфологічні традиції серед давньогрецьких полісів, але й також те, що відбувалась певною мірою рефлексія стосовно феномену любові, його сутності та сенсу у світі та житті античного громадянина.

Ключові слова: Ерот, антична міфологія, давньогрецька традиція, антична філософія, любов, людське життя.

Тема кохання завжди була у фокусі людського осмислення, адже людина здавна і до сьогодні прагне любити і бажає бути коханим. Образ любові, як відомо, виник в давнину – в епоху античності і одним з головних теоретичних джерел осягнення її була міфологія, "предтеча" філософії любові. Це цілком логічно, адже для того щоб почати досліджувати безпосередньо філософію любові в античності необхідно розглянути міфологію, яку часто застосовували філософи як аргументацію своїх суджень і умовиводів в т.ч. і про любов.

Також необхідність залучення та висвітлення античної міфології любові, а відтак певною мірою розширення історії філософії обумовлена потребою у детальному дослідженні переходу від мислення, яке спирається у своєму функціонуванні на міф до мислення, в основі якого лежить лінгвістична структура і логіка [5; 125].

Образ Ероту, як і Афродіти також змінювався у давньогрецькій філософській культурі. Варто зауважити, що хоча у нашій буденній свідомості, і у свідомості людей елліністичного періоду (включаючи і давньоримську цивілізацію), Ерот (Амур-лат.) – це перш за все хлопчик, крилата істота, прообраз путто на відомих нам живописних і архітектурних творах епохи Відродження або бароко, проте не завжди це було так.

Походження і поява Ерота в грецькому пантеоні богів – є досі питанням. І навіть сучасні дослідження щодо даного божества у Давній Греції (2000 – 2017 рр.)¹ неоднозначно говорять про місце його в античній міфологічній традиції. Неоднозначність цю можна вже спостерігати в текстах давньогрецьких філософів, поетів, письменників, дослідників.

Першопочатково, як зауважує Павсаній у праці "Опис Елади", Ерот у місті Феспіях мав вигляд взагалі необробленого каменю [Paus. IX, 38 1]. Наведений при-

клад, на думку О. Лосева, є ілюстрацією дуже поширеного комплексного міфологічного типу, в якому об'єднані найбільш ранні і найбільш пізні періоди розвитку культури – грубий фетишизм і пластичний, майже вже рафінований антропоморфізм. Незважаючи на весь ідейно-художній розвиток таких пізніших образів, як Зевс, Гера, Аполлон, Афіна Паллада, Афродіта, Ерот, Харіти, Геракл та ін., ніщо не заважало навіть у період найбільшого розквіту грецької цивілізації продовжувати шанувати їх у вигляді каменів і шматків дерева, то оброблених, а то й зовсім необроблених [3; с.47].

Н. Брагінська, відома дослідниця античності, наголошує, що "кожен, хто захоче дізнатися щось про бога Ерота, зіткнеться з декількома його відмінностями від інших богів і протиріччями в його "персоні":

1. Грецькі божества або унікальні, хоча мають локальні культури, або, як сатири, німфи, наяда, океаніди, мойри, харіти, музи, ерінії, принципово множинні. Натомість Ерот має і унікальний, і множинний варіант одночасно.

2. Найбільш стійка риса у зображенні Ерота – крила – взагалі не характерна для вигляду антропоморфних елліністичних богів, особливо олімпійських. Крилаті Іріда, Еос, Ніка, Гіпнос і Танатос і деякі інші..

3. Персоніфікації у грецькому пантеоні займають порівняно скромне місце. Про них мало оповідей і у них, за рідкісним винятком, немає культу. Наприклад, знову повторю, Гіпнос або Танатос, Еос (один барвистий міф), Іріда, Мойри, Харіти (є вівтарі), Кери і т. д. Але персоніфікація любові, Ерот, і в пантеоні займає аж ніяк не маргінальне становище і навіть має культ у різних місцях ойкумени.

4. Ерот у ранній ліриці і трагедії відрізняється від космогонічного Ерота Гесіода, Акусілая, Парменіда і орфіків, але не збігається з putto вазового розпису та скульптури (Лукіан, Феокрит, Аетій) [1; с.53-54].

Варто окремо сказати, що в текстах Гомера, на відміну від Гесіода (навіть у так званих "Гомерівських гімнах"), жодним чином, навіть імпліцитно не зустрічається образ Ероту. Це свідчить скоріше не стільки про протиріччя теогоній, а про новаторство, появу нових богів та образів в олімпійському пантеоні, а також про різні традиції, пантеони в тих чи інших давньогрецьких полісах. Проте є ще одна причина чому він не присутній у текстах Гомера. Загальновідомо і вже давно визнано, що існувало кілька конкуруючих імен для персоніфікації любові в поезії, і для космогонічного принципу потягу, і для крилатих юнаків в образотворчому мистецтві. Відомо і те, що з часом слово ἔρως і ім'я Ерот витіснили в

¹ Див. наприклад: Vaumbach M.: Cupid. In: Anthony Grafton u.a. (Hrsg.): The Classical Tradition. Harvard University Press, Cambridge (Massachusetts) 2010 – p. 244–246; Davidson J.N. The Greeks and Greek Love: A Bold New Exploration of the Ancient World. – Random House, 2007 – 789 p.; Eros in Ancient Greece. Ed. by Ed Sanders, Chiara Thumiger, Christopher Carey, Nick Lowe. Oxford: Oxford University Press, 2013. – 349 p.; Faraone C.A. Ancient Greek Love Magic. – Harvard University Press, 2001. – 240 p.; Full B. Eros. In: Der Neue Pauly (DNP), Supplemente, Band 5: Mythenrezeption. Die antike Mythologie in Literatur, Musik und Kunst von den Anfängen bis zur Gegenwart. Metzler, Stuttgart 2008, – S. 262–275.; Nilsson I. Plotting with Eros: Essays on the Poetics of Love and the Erotics of Reading. – Museum Tusulanum Press, 2009 – 292 p.

поезії, філософії і космогонії конкуруючі персоніфікації або конкуруючі імена.

Відповідно до думки про різні традиції, пантеони у давньогрецькій цивілізації існувало безліч версій походження Ероту в античній спадщині (епоси, філософські праці, драми, поезія, романи). Серед них можемо виділити близько півтора десятка.

Загалом, можемо узагальнити, що у давньогрецькій традиції існувало декілька образів Ерота. Відповідно до цього можемо виокремити три основні версії походження даного представника пантеону богів:

1. автогенетичний;
2. лише батько чи мати;
3. батьки – бог і богиня/жінка.

Кожен з цих варіантів народження Ерота розглянемо більш детально, але перед цим підкреслимо, що у порівнянні з іншими важливими божествами, що займають значне місце в уявленнях греків про богів, Ерот не має власного сюжету, за винятком апулеєвої казки про Амур і Психею [Див.: *Apul.met.*4,28 – 6,24], фольклорний прототип якої не знайшовся, і згадки у Нонна про пристрасть Ерота до Океаніди Родопа [Nonn. *Dion.* XXXII 52 sq.]. Замість цього, як ми бачимо, йому приписані незліченні варіанти походження, що мають характер швидше вільних спекуляцій, а не версій успадкованих від предків традиції.

Ерот Гесіода [Theog.120 – 122], на думку французького дослідника Ф. Блеза, – це божество, яке "присутнє з самого початку, як сила, яка штовхає саму себе назовні (про що свідчить безпосередньо прийменник $\epsilon\chi$)" [8; с.62]. Те, що Ерот є самонародженим, говорить дійсно про еволюцію уявлень про дане божество. З точки зору філософії, це свідчить про те, що в архаїці давні греки розуміли любов як самодостатню силу, яка не потребує чогось ззовні. Через самозародження Ероту, давні греки розуміли любов як абсолютний феномен, завдяки якому все розвивалось та наразі існує на світі. Міф про те, що Ерот стоїть поряд з Тартаром, Хаосом та Геєю – безпосередньо свідчить про архаїчні уявлення давньогрецької культури про любов. Ероту та Геї протистоїть Хаос та Тартару. Відповідно у цих уявленнях чітко видно: те, що несе життя, прекрасне протилежне тому, що несе смерть, потворне.

Така значущість Ероту у бутті присутня і в орфічній традиції. В одному з орфічних гімнів він постає не тільки як грайливий крилатий стрілець, але і як бог, що володіє ключами від земних надр, моря, ефіру і навіть підземного царства:

Поклик великого, чистого, милого бога Ерота!

Влучний крилатий стрілець, вогняний, летючий, моторний,

Ти і людьми, бавлячись, граєш, і навіть богами,

Хитрий витівник, двосутнісний, маючи ключі, що відкривають

Так само і надра, і море, небесний ефір,

Вітрів, – їх Гея, яка народила все, насилає для смертних, –

Все, що і Тартар широкий зберігає, і галасливе море.

Все це – дім твій, Ерот, і всім цим ти керуєш [Див.: 11; с.117-120].

Фактично автогенетичність, а разом з тим і всеохопне панування Ероту більше не зустрічається в античній культурі, і на зміну даної теорії приходять інші, а саме те, що в нього один лише тхось з батьків, або є і батько, і мати. На нашу думку, уявлення тих чи інших мислителів, поетів, драматургів про походження Ероту не є безпідставними, але мають по собі глибинний характер, що свідчить не лише про міфологію даного божества, але й і філософію.

Французький дослідник Ж. Алеві розглядаючи теоретичну основу походження Ероту у давньогрецькій традиції, є першим, хто висловлював думку про те, що Ерот у Гесіода [Theog. 120], Акусілая [Symr. 178b; Damasc. De princ. I 320, 10-17], Парменіда [В 13 DK] і Ерос-Фанет-Протогон-Ерікепай у реконструйованій орфічній комогонії відповідають Потосу в грецькому переказі фінікійської космогонії [9; с.40]. Він звернув увагу на Філона Біблського, який передає стародавню фінікійську космогонію наступним чином: "Початком всього був Аер (Повітря), похмурий і подібний Пневмі (πνευματώδη), або Подиху (πνοή) похмурого повітря, і еребоподобний Хаос; вони були безмежні і в продовження довгого еону не мали кінця. Коли ж Пневма (πνεῦμα) полюбила (ἠράσθη) свої власні начала і відбулося змішання (σύνκρασις), це поєднання (πλοκή) отримало назву Потос" [Eus. graer. eu. I 10, 1-5]. Ж. Алеві пропонував пояснювати Πόθος як переклад вавилонського Arsu (евр. hēre + / hēre + "бажання"). Лінгвістичні дослідження і ототожнення вавилонського Апсу, у якого в космогонії зовсім інша роль, з Еросом-Потосі, непереконливі, але це не скасовує плідності самої ідеї перекладу фінікійського імені [1; с. 62].

Одразу ж зазначимо, що на більш детальному розумінню природи і походження Ероту у ранніх давньогрецьких філософів ми зупинимось пізніше, у наступному підрозділі, присвяченому ідеї любові у ранніх давньогрецьких мислителів. В даній частині книги будемо аналізувати інші версії походження даного божества, які існували у давньогрецькій культурі

Так, наприклад, уявлення про те, що Ерот є сином давньогрецького бога війни Ареса та богині Афродіти свідчить імпліцитно про близькість війни та кохання; недарма, Ерот зображається у вигляді лучника. Тому, як зазначає Д. де Ружмон – в античній культурі поети, драматурги, мислителі "вживали войовничі метафори для опису виявів природного кохання. Бог кохання – це лучник, що випускає смертельні стріли. Жінка віддається чоловікові, який здобуває її, бо він – найкращий воїн. Причиною Троянської війни було володіння жінкою. Один з найдавніших відомих нам романів Теаґен та Харіклія Геліодора (III ст.) вже розповідає про "любовні битви" та "солонку поразку" того, хто "падає до ніг нестримного натиску Ерота".

Плутарх показав, як сексуальна мораль спартанців пристосувалася до військової організації цього народу. Евгеніка Лікурґа та його детальні правила, що регулювали взаємини подружжя, мали на меті збільшення агресивності воїнів. Усе це підтверджує природній, себто фізіологічний, зв'язок між сексуальним та войовничим інстинктами. Проте даремно шукати подібності між військовою тактикою давніх людей та їхньою концепцією кохання" [6; с. 233].

Філософським змістом наповнена ще інша версія походження Ероту, яка лунає з вуст давньогрецької філософині Діотіми, а саме, що він є дитиною багатства (Πόρος) та бідності (Πενія або Πενія) [Див.: Symr.203b-d]. "Від Пороса та Пенії народжується Ерот, який вже не є ані Поросом, ані Пенією, але те, в чому обидва вони ототожнилися. Безсмертне і смертне, вічне і тимчасове, ідеальне багатство і реальна убогість, знання і чуттєвість, краса і потворне об'єдналися тут в одне цілісне життя, в одне сукупне породження, в один самостійний результат, в одну єдину тотожність, яка постійно розвивається. Тільки тут, на думку О. Лосева, трансцендентальний метод вперше досягає своєї зрілості; і сенс, який він покликаний об'єднати з дійсністю, тільки тут вперше стає динамічним змістом, творчою динамікою" [4; с.225-226].

Концепції походження Ероту лише від одного бога, або богині свідчить не лише про суб'єктивність розуміння тим чи іншим представником античної культури феномену любові, але й про панування матриархату/патріархату в певному давньогрецькому полісі.

Досить є оригінальним те, що в епоху еллінізму кількість Еротів значно збільшується. Так, наприклад, згідно промови Котти, яку переповідає Цицерон у праці "Про природу богів" їх було три:

1. Син Гермеса та першої Артеміді;
2. Син Гермеса та другої Афродіти;
3. Син Ареса та третьої Афродіти, він же Антерос

[De nat. deor. III 60].

Даного роду класифікація свідчить про те, що і у пізню античну добу присутні були рудименти колишнього стихійного преанімізму. Такого роду класифікації Ероту можна зустріти і у представників елліністичної поезії (зокрема у Нонна Наполітанського, Лукіана, Ахіла Татія, Прокла Діадох). З філософської точки зору, це пояснюється тим, що кожна любов, кожне любовне побачення і взагалі кожне любовне захоплення (любовна історія) мало свого Ерота. Це – теж своєрідний бог миті, і тому їх було безліч. При цьому важливо відзначити, що ця величезна кількість Еротів не було вигадкою тільки еллінізму; це є присутнім і в докласичну і в класичний період античної цивілізації., однак саме в дану епоху вона мала преваляючий характер. Стосовно докласичного періоду, то можна зазначити, що в одному з орфічних гімнів говориться, що Афродіта є матір'ю Еротів [LV 8]; також і Піндар [Pin.Nem. VIII 5] пише, що ложе Зевса і Егіни було оточене прекрасними Ерот як стражами" [3; с.71].

Багатогранність та неоднозначність прояву Ероту у людському бутті

У грецькому міфі, зазначає зарубіжний дослідник античної міфології Г. Гусейнов, він з'являється, щоб вжалити або підпалити своїм палаючим факелом, запалити людину або інше божество, і так само швидко зникає. Як злий хлопчик Андерсена. Або – у того ж Анакреонта – як коваль молотом вдаряє людину, а потім жбурляє його в крижану воду. І почуття, яке викликає цей бог, минає і зникає [Див.: 2]. Безперечно це один з варіантів образу Ерота. Але чому він такий?

На думку Г. Гусейнова, це пояснюється тим, що природа Ероту інтеріорна, на відміну від багатьох інших олімпійських богів, і навіть Афродіти. "Він оселяється всередині живої істоти, занурюється в неї. Таких божеств, втім, чимало. Наприклад, божества страху. Недарма Ерота в ранніх зображеннях іноді вміщують у загальний контекст з керами – страшними крилатими істотами, які роз'їдають людину зсередини. Відповідно до цього змушувати нас марити, втратити розум – це улюблена забава Ерота" [Див.: 2].

Ерот особливо активний і досить неоднозначно себе проявляє в сюжетах, які О. Лосев називав "бурлескними". Це дуже пізня стадія міфології, коли всерйоз до міфу вже ніхто не ставиться. Наприклад, Ерот сидить і грає в шашки або в кості з Гермесом, мухлює, як завжди, тому що він – ще й бог-ошуканець, а до нього підходить його, за однією з версій, мати – Афродіта, і намагається умовити його змусити Медею закохатися в Ясона. Йому немає діла до цієї історії, він сидить і грає. І тоді Афродіта дарує йому дивовижної краси кулю. І ця куля володіє такою особливістю, якщо її підкидали, вона залишала за собою вогненний шлейф, щось на зразок комети. А Ерот – немовля, а відповідно йому страшно подобається куля, він кидає цю кулю і погоджується закохати Медею. Після чого розгортається історія з Медеєю і Ясоном. Медея закохується, так би мовити, ірраціональним чином в Ясона, адже він прийшов, щоб

вбити її батька і вкрасти золоте руно [Див.: Argon.112-159]. У даному випадку Ерот виявляється дитиною, яку можна підкупити, і сам він не знає, яка влада знаходиться в його руках.

В даному епізоді головне – уявлення про любов як про силу, яка сама себе не знає, як про щось примордіальне, дитяче.... У Анакреонта є серйозно-смішний вірш саме про те, як Ерот кидає йому свою чарівну кулю, поета вабить до дівчини, а та – дивиться на іншого, або на іншу: "Даремно кулю ловив, ти не ухилишся!" [Див.: 10].

Як ми бачимо Ерот комічний, а звідси і розуміння різного роду комічності (в) любові. На думку вчених естетиків, один з ключових аспектів, що стосується як любові, так і комічного – є феномен неочікуваності, парадоксальності.

Давні греки в такого роду уявленнях про Ерот розуміли неочікуваність, дивовижність, парадоксальність, таємничість того, що саме та чи інша особа стала для іншого сенсом життя.

У будь-якому випадку, для стародавніх греків (через ті чи інші міфи та легенди, сюжети пов'язані з Еротом) класичний образ любові полягає в тому, що вона завжди стихійна, ми ніколи не знаємо, коли вона до нас прийде. Ерот через свою природу руйнує стереотипи, адже те, що спостерігаємо в логіці, в сенсі розгортання однієї історії кохання не може бути перенесено або оцінено з точки зору іншого дискурсу любові.

Однак, Ерот не лише комічний у давньогрецькій культурі – в нього є інша, зворотня сторона. Як зазначає Ю. Рюріков: "Ерот класичної трагедії – це не той веселий і пурхаючий літун, якого ми звикли бачити. Хор в трагедії Евріпіда "Іполит" називає його царем над смертними, жорстоким богом, який сіє смерть і прокляття. "Ви жахи світу про силу Кіпріди могли б розповісти" [р. 557-558], – співає він. Ерот – це страшний бог, якого бояться інші боги, такий, яким він був у Гесіода, або у стародавніх гімнах, або у перших ліриків Греції. Ерот, любов – це ще один щабель страху перед незрозумілою силою, ступінь здивування, яке може призвести і до раптової смерті" [7; с.25].

Тому й не дивно, що Платон зазначає, що страх є супутником Ероту [Symr.197e], а у Ібіка, даний бог зображається таким, що неминуче привносить страх та жах. Через таку амбівалентність образу та проявів Ерота і виникає розуміння того, що любов далека від розуму та розсудкових актів. Для давніх греків, Ерот, а, відповідно, любов привносить шаленство в людське буття, причому воно проявляється по-різному – від несприйняття думок оточуючих, близьких про предмет любов до безумних вчинків, які близькі до злочинів та аморальних вчинків.

Тому, для громадянина давньогрецького полісу (філософ, поет, драматург і т.д.) сприйняття Ероту як того богу, що неминучо привносить безумство, різного роду девіантну поведінку є цілком нормальним. Через міфологічну, філософську та літературну спадщину Давньої Греції, в якій проглядається в тій чи іншій мірі образ Ероту, можна досягнути те наскільки глибоко жителі полісів розуміли різочу відмінність між любов'ю та розумом, любов'ю та пізнанням.

Насамкінець варто підкреслити, що Афродіта та Ерот не є одними богами у давньогрецькому пантеоні, що уособлювали любов та сімейні стосунки. Серед них можемо виділити наступних:

- Гімерот –плотські жадання;
- Антерот – взаємну любов;
- Поф – пристрасне бажання;
- Пейто – любовні умовляння;
- Гіменей – шлюб;

- Іліфія – пологи.

Таким чином, можемо підсумувати, що образ Ероту у давньогрецькій культурі – багатогранний: від першоначала буття до грайливого хлопчика. Міфологічне тлумачення природи даного божества, його характеру, поведінки імпліцитно має філософський підтекст. Неоднозначне вирішення питання походження Ероту свідчить не лише про різні міфологічні традиції серед давньогрецьких полісів, але й і те, що відбувалась певною мірою рефлексія стосовно феномену любові, його сутності та сенсу у світі та житті античного громадянина. Наскрізно, якщо оглянути увесь літературний спадок античної цивілізації дане божество постає уособленням тої "солодкої гіркоти", про яку говорили стародавні греки. Тому й не є дивним те, що він постає або пустуном, або навпаки жорстким персонажем в давньогрецькій міфології, тим самим ніби стаючи персоніфікацією трагічного або комічного у світі загалом, та людського життя зокрема.

➤ образ Ероту у давньогрецькій культурі – багатогранний: від першоначала буття до грайливого хлопчика. Міфологічне тлумачення природи даного божества, його характеру, поведінки імпліцитно має філософський підтекст.

➤ неоднозначне вирішення питання походження Ероту свідчить не лише про різні міфологічні традиції серед давньогрецьких полісів, але й також те, що відбувалась певною мірою рефлексія стосовно феномену любові, його сутності та сенсу у світі та житті античного громадянина.

➤ наскрізно, якщо оглянути увесь літературний спадок античної цивілізації дане божество постає уосо-

бленням тої "солодкої гіркоти", про яку говорили стародавні греки. Тому й не є дивним те, що він постає або пустуном, або навпаки жорстким персонажем в давньогрецькій міфології, тим самим ніби стаючи персоніфікацією трагічного або комічного у світі загалом, та людського життя зокрема.

Список використаних джерел:

1. Брагинская Н.В. Откуда у Эроса крылья? / Н.В.Брагинская // *Numphion antron. Сборник статей в честь Азы Алибековны Тахо-Годи.* – М.: Никея, 2011. – С. 53-94.
2. Гусейнов Г. Эрос в античной культуре / *Электронный ресурс / Режим доступа: <https://postnauka.ru/faq/9918>*
3. Лосев А.Ф. Мифология греков и римлян / А.Ф. Лосев. – М.: Мысль, 1996. – 975 с.
4. Лосев А.Ф. Очерки античного символизма и мифологии / А.Ф. Лосев. – М.: Мысль, 1993. – 959 с.
5. Петров М.К. М.К. Предмет и цели изучения истории философии / М.К. Петров // *Вопросы философии* – 1969 – №2 – С.126-136.
6. Ружмон Д. де. Любов і західна культура / Дені де Ружмон / Пер. з франц. Ярина Тарасюк – Львів: Літопис, 2000. – 304 с.
7. Рюриков Ю.Б. Детство человеческой любви / Ю.Б. Рюриков / *Философия любви.* – Под ред. Д.П. Горского; сост. А.А. Ивин. – М.: Политиздат, 1990. – Т.1. – С. 16-35.
8. Blaise F. La figure d'Eros dans la Théogonie d'Hésiode // *Uranie* – 1998 – № 8 – pp.51-62.
9. Halévy M. J. Les principes cosmogoniques phéniciens Πόθος et Μύτ. *Comptes rendus de l'Académie des inscriptions et belles lettres // Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres Année 1883 Volume 27 Numéro 1.* – pp. 36-45.
10. Див. Sanders E. *Sexual Jealousy and Erôs in Euripides' Medea / Eros in Ancient Greece.* Ed. by Ed Sanders, Chiara Thumiger, Christopher Carey, Nick Lowe. Oxford: Oxford University Press, 2013. – pp.41-58.
11. *The Hymns of Orpheus / Translated by Taylor, Thomas* – London, Published by Bertram Dobell and Reeves & Turner, 1896. – 205 p.

Надійшла до редколегії 21.11.17

В.Э. Туренко

ЭРОТ В ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ: К ВОПРОСУ О ВЗАИМОДЕЙСТВИИ ФИЛОСОФИИ И МИФОЛОГИИ

В статье на основе образа Эроса освещается взаимодействие философии и мифологии в древнегреческой традиции. Доказывается, что мифологическое толкование природы данного божества, его характера, поведения импліцитно имеет философский подтекст. Обосновывается тезис, что неоднозначное решение вопроса происхождения Эроса свидетельствует не только о различных мифологических традициях среди древнегреческих полисов, но и также то, что происходило в определенной степени рефлексия относительно феномена любви, ее сущности и смысла в мире и жизни античного гражданина.

Ключевые слова: Эрот, античная мифология, древнегреческая традиция, античная философия, любовь, человеческая жизнь.

V. E. Turenko

EROS IN ANCIENT GREEK TRADITION: ON THE INTERACTION OF PHILOSOPHY AND MYTHOLOGY INTERACTION

In the article, on the basis of the image of Eros, the interaction of philosophy and mythology in the ancient Greek tradition is highlighted. It is proved that the mythological interpretation of the nature of the given deity, its character, behavior implicitly has a philosophical overtones. The thesis is substantiated that the ambiguous solution of the issue of origin to Eros indicates not only the various mythological traditions among the ancient Greek polices, but also that there was a certain degree of reflection about the phenomenon of love, its essence and meaning in the world and the life of the ancient citizen.

Key words: Eros, ancient mythology, ancient Greek tradition, ancient philosophy, love, human life.